

PROJEKTRAPPORT

KulturKlivet

EN SCHYSST JORDMÅN ATT VÄXA I

[Skriv text]

SAMMANFATTNING

KulturKlivet var ett teaterprojekt som riktades till personer i åldern 18-61 i Karlstad, Hammarö, Grums samt Kristinehamns kommun, med en erfarenhet av missbruk och psykisk ohälsa i kombination av missbruk. Huvudman för projektet KulturKlivet var samordningsförbundet Samspelet. Samspelets medlemmar består av Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstinget i Värmland och kommunerna Karlstad, Hammarö, Grums och Kristinehamn. Med i projektet är också Kultur och Fritidsförvaltningen i Karlstad samt Värmlandsteatern. Samordningsförbundets syfte är att stödja människor med olika behov och bakgrund till ett ökat välbefinnande. Syftet med projektet var att väcka nyfikenhet och kreativitet samt att stärka deltagarnas självförtroende genom att pröva olika förmågor. Projektet skulle verka för att förebygga återfall i missbruket och ge förberedelse för arbete och egen försörjning. Av 17 inskrivna personer slutförde 6 personer projektet genom att medverka i föreställningen "*denbästaversionenavmejsjäl*".

Teaterns roll har varit att ge deltagarna en grundutbildning i teaterhantverket. Deltagarna har varvat föreläsningar i allt från teaterhistoria, ljud och ljus, smink osv till scenisk framställning och improvisationer. Projektets uppbyggnad har bestått i 3 månader grundkurser, 3 månader repetition och 2 veckor uppspel. Ett delmål var att deltagarna skulle framföra en teaterpjäs inför publik. Vid sidan av teaterkurserna har deltagarna haft olika kultur och fritidsaktiviteter samt samtalsgrupp 1 gång i veckan.

Ganska tidigt, redan i början under första mötet med deltagarna så slogs vi av tanken att dessa individer ska ju inte sätta upp en klassisk Shakespeare eller en Molière. De har ju sin alldeles egna berättelse att berätta.

Det var starten för byggandet av detta teaterstycke "*denbästaversionenavmejsjäl*". En berättelse dramatiserad runt deltagarnas egna erfarenheter och om det sköra mänskliga.

[Skriv text]

Innehåll

1	Projektets bakgrund	4
1.1	Projektbeställare och projektets uppdrag.....	4
1.2	Bakgrund till projektet.....	6
1.3	Projektets syfte	7
1.4	Projektmål.....	7
2	Måluppfyllelse.....	7
2.1	Projektresultatet	7
3	Projektförloppet	8
3.1	Rekrytering och genomförande	8
3.2	Uppstart för deltagarna	8
4	Produktion	11
4.1	Premiär.....	12
4.2	Efter föreställningarna	12
5	Erfarenheter	13
5.1	Organisation, roller och ansvar.....	13
5.1	Kommunikation och informationspridning.....	133
	Diskussion	14
	Slutsats.....	16

1 Projektets bakgrund

1.1 Projektbeställare och projektets uppdrag

Projektets uppdrag var att med teater som verktyg fullfölja och komplettera en rehabilitering samt att verka för att förebygga återfall i missbruket och ge förberedelse för arbete och egen försörjning.

Lilian Hamsch anställdes som övergripande projektledare för att sköta det dagliga arbetet och fungera som länk mellan de olika parterna samt att säkerställa samverkan runt individerna som deltog.

Projektledaren arbetade 80 % med planering, grupper och produktionsarbete.

Parter som bidrog i projektet:

Arbetsmarknads-och socialförvaltningen, (ASF), Karlstad kommun

- Behandlingskonsulent/drogterapeut som stöd/kollega till projektledaren i samtalsgrupp
- Lokaler för bland annat samtalsgrupp
- Drogtester, utförande och analys för deltagare från Karlstad kommun. Finansiering gällande provtagning och analys av drogtester hanterades av respektive remitterande verksamhet/kommun.

Värmlandsteatern

- Kompetensförsörjning, kurser och produktion
- Stöd i det dagliga arbetet på teatern
- Lokaler

Kultur och fritidsförvaltningen (KFF), Karlstad kommun

- Del av kurskostnader (arvode till kursledare)

Samordningsförbundet Samspelet

- Projektledare 80 %
- Produktionskostnader
- Deltagarkostnader (material, fika)

Projektid

September 2014 – augusti 2015

Projektägare

Marita Halvarsson, avdelningschef, Vuxenavdelningen, Karlstad kommun

2015-09-01

Projektplats

I kommunens lokaler ”Bostad först” samt i Värmlandsteaterns lokaler, bland annat på Tempelriddaren.

Processägare

Förbundschef Meta Fredriksson Monfelt

ProjektstyrningStyrgrupp:

Marita Halvarsson, Karlstad kommun, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen (ASF), Vuxenavdelningen

ersättare Ann-Sofi Nordenberg

Karin Karlsson, Karkstad kommun, Kultur- och Fritidsförvaltningen

Roland Nilsson, Värmlandsteatern

Ulrika Vitalis, Hammarö kommun, Socialförvaltningen

Tomas Björnson, Arbetsförmedlingen

Pernilla Mattsson, Försäkringskassan

Bengt Stenström, Landstinget i Värmland, allmänpsykiatri

Meta Fredriksson-Monfelt, Samspelet, sammankallande och ordförande

Lilian Hamsch, KulturKlivet, projektledare och föredragande

Referensgrupp:

Meta Fredriksson Monfelt, förbundschef, samordningsförbundet Samspelet

Ann-Sofie Nordenberg, verksamhetsutvecklare Vuxenavdelningen, ASF

Birgitta Collvin, kultursekreterare Kultur och Fritidsförvaltningen,

Klas Kvarnevik, verksamhetschef Värmlandsteatern

Lilian Hamsch, projektledare.

Uppföljning och utvärdering, Rapportering

Kontinuerliga muntliga och/eller skriftliga rapporteringar till projektets styrgrupp och referensgrupp minst var annan månad.

En skriftlig slutrapportering till styrgruppen sker i augusti 2015.

Sammanställning av resultat från KASAM och SUS ingår i slutrapporteringen.

Integrering och implementering

Planer finns att, hos projektägaren, att skriva en ansökan till Europeiska Socialfonden, ESF, inför nästa ansökningsperiod.

2015-09-01

1.2 Bakgrund till projektet

I Stockholm har en teatergrupp Off Stockholm, med start 2010, haft en verksamhet kallad KulturKlivet. Personer med olika typer av svårigheter, missbruk/beroende, kriminalitet, psykisk ohälsa har erbjudits teaterkurser, produktionsarbete samt genomförande av en teaterföreställning som ett led i en rehabilitering och ett sätt att komma ut i arbetslivet.

Projektet finansierades från början bland annat genom medel från Allmänna arvsfonden och väckte uppmärksamhet både i media (se bland annat http://epaper.mitti.se/epaper_mibr/20121127/10/index.html) och vid Kulturdepartementet samt fanns med på riksnyheter på TV4.

Den person som arbetat närmast deltagarna, Lilian Hamsch, har återvänt till Karlstad och väckte idén att genomföra något liknande här i ett samarbete med Värmlandsteatern. <http://www.kmagazine.se/2014/02/dar-allt-ar-tillatet/>.

Värmlandsteaterns styrelse var positiva till samverkan runt detta och gjorde en preliminär plan för hur kurser och produktion skulle kunna genomföras.

Grundidén för KulturKlivet är teater och kultur som en bas för personlig utveckling. Kombinationen av sysselsättning och rehabilitering i grupp, att få möjlighet till utveckling i en annan form än de traditionella insatser som erbjuds, kan möta behoven hos personer som annars har svårt att ta sig ut i arbetsliv och sociala sammanhang. Detta visar resultaten från Stockholm. Projektledarens dubbla kompetens som dramapedagog och alkohol- och drogterapeut har varit en viktig framgångsfaktor i detta.

Det finns personer med ett missbruk/beroende som har svårt att ta sig ut i arbetslivet, har behov av struktur i dagliga aktiviteter och som av olika anledningar inte passar in i de sysselsättningsprojekt som finns att erbjuda. De kan ha kontakter både inom landstinget, kommunen, arbetsförmedling och/eller försäkringskassa och har ofta flera insatser pågående men inte samordnat i en kombinerad sysselsättning och rehabilitering. Förutom arbetsträning, stöd och struktur i det dagliga arbetet finns ofta behov av psykosocialt arbete med både samtal och vägledning. Ofta finns en samsjuklighet med både missbruk, och psykisk och/eller fysisk ohälsa.

KulturKlivet vände sig till personer mellan 18-61 år bosatta i Karlstad, Kristinehamn, Grums eller Hammarö med erfarenhet av missbruk eller missbruk i kombination med psykisk ohälsa(samsjuklighet). Missbruket skulle inte vara aktuellt/pågående. Deltagarna skulle ha behov av insats för att komma ut i sysselsättning, ett dagligt stöd med hög intensitet och ett intresse för kultur och teater som en bas för personlig utveckling.

2015-09-01

1.3 Projektets syfte

Med teater som verktyg fullfölja och komplettera en rehabilitering från missbruk/beroende genom att

- stärka och fördjupa intresse för teater och kultur
- ge ökat självförtroende och personlig utveckling
- förebygga återfall i missbruk
- ge förberedelse för arbete och egen försörjning

1.4 Projekt mål

- 80 % av deltagarna ska ha genomfört kurserna som erbjuds i verksamheten och finnas med i slutproduktionen av teaterföreställning.
- Deltagarnas känsla av sammanhang ska ha höjts (kommer mätas med KASAM – Känsla av Sammanhang vid start och avslut)
- 50 % av deltagarna ska ha en sysselsättning efter avslutat projektår. SUS (System för uppföljning av samverkan) kommer användas.

Målsättningen på organisationsnivå är ett nära samarbete mellan de inblandade parterna och att utveckla ett sätt att arbeta integrerat med sysselsättning, rehabilitering och kultur/föreningsliv som bas i arbetet.

2 Måluppfyllelse

2.1 Projektresultatet

Målet att 80 % av deltagarna ska ha funnits med från start till slutproduktion har inte uppnåtts. 6 av totalt 17 involverade deltagare fanns med i slutproduktionen vilket innebär 35 %.

Målet att deltagarnas känsla för sammanhang KASAM ska ha höjts har infriats genom att de 6 personer skattat sitt KASAM totalt 79 enheter högre än vid start. Den största ökningen är från 75 till 144. Det innebär ökad självkänsla och bättre mående genom begreppen hanterbarhet, begriplighet och meningsfullhet.

Målet att 50 % av deltagarna ska ha sysselsättning efter avslutat projektår har inte uppfyllts då 30 % av årets deltagare (2 män och 2 kvinnor) har stegförflyttats och är aktuella på Arbetsförmedlingen.

För dem som fullföljde projekttiden ses ett mycket bra resultat då 4 av 6 personer (67 %) stegförflyttats närmare arbetsmarknaden.

2015-09-01

3 Projektförloppet

3.1 Rekrytering och genomförande

Förarbetet pågick under 2 månader, mellan den 15 september till den 15 november 2014. Rekryteringen till verksamheten genomfördes med besök av projektledaren till de enheter inom landstinget och socialtjänstens verksamheter som möter målgruppen alternativt att till handläggare vilka kontaktade projektledaren för diskussion om deltagande.

Under förarbetet/rekryteringen erbjöds deltagarna olika kurser inom teaterns värld under ledning av kompetent personal. Kursstart skulle ske när en grupp på 4-5 deltagare fanns.

11 olika enheter inom Karlstad och Grums kommun besöktes, liksom Frivården, Beroendeenheten Landstinget i Värmland och ett behandlingshem i Filipstad. Intresset var stort och mottagandet var fantastiskt. Kontakt togs även med Hammarö och Kristinehamns kommun utan resultat vid den här tidpunkten.

Handläggarna hörde av sig omgående och inom några veckor hade vi 14 intresserade deltagare, 11 personer från Karlstad kommun, 1 person från Hammarö samt 2 personer från Grums. Kontakten med den intresserade deltagarens handläggare etablerades för de kommande nätverksmötena. Deltagandet har initierats gemensamt av landstinget eller socialtjänsten i någon av kommunerna. I de fall där bägge huvudmännen var aktuella skrevs en SIP (Samordnad Individuell Plan).

Schema för kurserna på teatern och kontakt med kursledare iordningställdes under rekryteringsfasen och kurserna kompletterades med samtalsgrupp samt fritids/ kulturaktiviteter (se bilaga veckoschema).

Lokalerna inom ”bostadförst” anpassades till vår verksamhet KulturKlivet.

Broschyrer och visitkort trycktes upp.

Via 100-jobben i Karlstad kommun fick vi möjlighet till en projektassistent.

Information om KulturKlivet lades ut på www.samspelet/deltagare.

3.2 Upstart för deltagarna

Den 17 november startade projektet med 13 deltagare, 6 kvinnor och 7 män.

Varje deltagare undertecknade ett kontrakt inför inskrivning som innehöll:

- Att drog/alkoholtester ingår för att säkerställa drogfrihet hos deltagarna.

2015-09-01

- Att det finns en utarbetad individuell handlingsplan vid återfall för varje deltagare.
- Att hot och våld medför omedelbar utskrivning.

Kurserna genomfördes av arvoderade kursledare med expertkunskap inom de olika områden som ingick (se figur 1 nedan).

Sammantaget fick deltagarna under kursperioden träffa 10 olika kursledare inom olika specialområden.

Figur 1. Expertområden i kursverksamheten på Värmlandsteatern.

Drama/sceniskframställning/koreografi/röst och tal
Scenografi
Ljus
Ljud
Kostym
Smink/hår
Bygg/dekor
Rekvisita
Marknadsföring
Producent/budget/gruppledare/styrning
Ordet som uttryck/svenska språket
Teaterhistoria
Monolog

En av dessa kursledare startade upp gruppen med ”drama som ett verktyg” för att få deltagarna mindre rädda och öka förståelsen hos dem för vad KulturKlivet var. Den personen träffade gruppen 2 dagar i veckan fram till jul, detta för att skapa trygghet. Personen upplevde gruppen som öppen och i glädje inför att komma till Tempelriddaren.

En reflektion från den kursledaren är ”*det fanns ett mod hos dessa personer som jag sällan skådat.*”

Drama och teater är ett fantastiskt verktyg för att lära människor mera om sig själva och att stärka självförtroendet samt självkänslan inför vardagssituationer.

2015-09-01

Det visade sig under processens gång att den personen kom nära deltagarna och blev viktig att ha kvar till projektets slut.

Regelbundna möten hölls mellan projektledare och Värmlandsteatern för att öka förståelsen hur deltagarna upplevde situationen och var de befinner sig i sina egna processer.

Enskilda samtal togs med deltagarna på teatern där det gavs möjlighet att berätta valda delar ur sina liv. Syftet med detta var att Värmlandsteatern skulle få en bild av vad som kan vara möjligt att producera längre fram i projektet.

Under den här första perioden fram till jul handlade KulturKlivet mycket om att få till rutiner såsom komma upp på morgonen, passa tider, sova på nätterna, öka stabiliteten i vardagen och framför allt behålla drogfriheten.

Aktiviteter stod på programmet varje vecka. Vi bowlade, såg teater, gick på deltagarna. Schemat justerades efter projektets gång, eftersom deltagarna upplevde att de blev trötta. Istället ersattes vissa aktiviteter till att umgås i den gemensamma lokalen för att ta det lugnt.

Deltagarna blev trötta fort så behovet att "få ta det lugnt" mellan kurserna på teatern gjorde att det blev aktuellt att göra en del förändringar i schemat till att ha "bara vara stunder" i vår egen lokal.

De tre första månaderna avslutades med att deltagarna fick framföra en monolog som de arbetat med. Det var med blandad nervositet att för första gången stå själv inför publik. Vi markerade detta avslut på samma sätt som alla avslut är på Värmlandsteatern. Med sång och en "skål" och snacks. Detta uppskattades verkligen.

Kurserna kompletterades med samtalsgrupp 1 gång i veckan.

Samtalen genomfördes av en professionell terapeut som har lång erfarenhet av missbruk och beroende.

Samtalsgruppen kom att betyda mycket. Där fanns det möjlighet att lyfta de vardagliga problemen som uppstod. Få uppleva känslan av att "*jag är inte ensam om det jag tycker är svårt*". Samtalsgruppen skulle också vara en plats för oss terapeuter att se över deras drogfrihet.

Drogtesterna var bristfälliga fram till jul. Det nonchalerades och några av deltagarna valde att inte lämna. Detta resulterade i att 6 deltagare lämnade projektet innan årsskiftet.

En ny deltagare skrevs in i början på december och i slutet på januari skrevs det in ytterligare tre deltagare.

Från alla de fyra kommuner som fanns med i projektet var det deltagare.

2015-09-01

Kontinuerliga flerpartsmöten genomfördes med varje deltagare och de inblandade kontaktpersoner som fanns kring den enskilde deltagaren i syfte att följa upp och arbeta med den individuella planen.

4 Produktion

Produktionsarbetet pågick under 3 månader mellan den 1 mars och den 31 maj.

Från *"idé till färdig produktion"*. Beslutet att skapa själva utifrån berättelser om deras egna liv kom till efter intervjuer med deltagarna. Ett synopsis framarbetades av regissören och deltagarna tillsammans. Deltagarna fick berätta *"vad drömde vi om som barn och vad drömmer vi om nu"*. Manuset blev till på vägen. Det visade sig också att flera deltagare hade kunskaper inom sång, instrument och dans och det sågs som en tillgång i upplägget av föreställningen.

Premiären planerades till den 16 maj, 10 föreställningar varav 6 dagtid. Praktiska uppgifter såsom bygga scen, göra masker och repetera följde ett intensivt arbete.

En röstpedagog kom in till oss och tog hand om rösten på deltagarna. I föreställningen skulle det finnas en del sång.

En schemaändring gjordes, från att bara ha haft dagtid så ändrades schemat till att också innefatta en del kvällar.

Den enda dag som följde det tidigare schemat var samtalsgruppen på fredagar i "bostadsförst" lokal. Samtalsgruppen fortsatta att ge information, motivera, våga se möjligheter istället för hinder samt möjliggöra till drogfrihet. En deltagare nämner *"det är så skönt att få prata av sig i gruppen och där måste alla lyssna när jag pratar. Vi berörs av varandras liv."*

I mån av tid under produktionstiden genomfördes vissa av de inplanerade aktiviteterna. Bland annat utflykt till Mariebergsskogen, ett AA- möte med hela gruppen samt Dansstudion 20 år med föreställning. Vi tittade på Värmlandsteaterns teaterskolas terminsuppspel och några av deltagarna tog tillfället i akt att vara med och jobba i foajén.

I början av april hade 5 deltagare till fått lämna oss utifrån kravet att drogfrihet skulle uppvisas vid deltagandet i KulturKlivet.

Under maj månad förändrades repetitionerna till att bara vara kvällstid och helg. Vid den här tidpunkten var det 6 deltagare kvar och som med hjälp av

2015-09-01

manusförfattaren gjorde omskrivningar för att få till en teaterföreställning. Det bestämdes att den skulle heta "denbästaversionenavmejsjälv".

4.1 Premiär

Och så kom dagen PREMIÄR av "denbästaversionenavmejsjälv" och det blev SUCCE. 10 föreställningar och en respons ingen av oss hade kunnat drömma om. En fullsatt salong och stående applåd vid varje tillfälle. En upplevelse ingen av deltagarna hade kunnat tro. Det var något magiskt över alltihopa. "En avklädd, gripande och informativ föreställning om missbrukets svårigheter och följder" för att citera ordföranden i styrgruppen.

Föreställningen lämnade ingen oberörd.

Efter en av föreställningarna skickade en person följande mail: "En otroligt stark och bra föreställning som berörde mig så djupt att jag inte kunde hålla tillbaka tårarna. Jag kände mig så levande och inspirerad efter föreställningen och ville gå ut och göra skillnad för alla människor jag möter, både på jobbet och privat. Ämnet är så aktuellt och viktigt, skådespelarna bjuder på sig själva och berättar om hur livet verkligen är. Jag tror att alla som arbetar inom det sociala egentligen längtar efter att möta klienter på det sättet men att olika organisatoriska och psykologiska mekanismer tenderar att skapa en distans till de medmänniskor man möter och ska hjälpa i sitt jobb. TACK!!"

4.2 Efter föreställningarna

Två veckor i juni, efter alla genomförda föreställningar, varvade vi ner.

Vi summerade och utvärderade allt vi hade varit med om.

En resa till Stockholms KulturKlivet gjordes för att se den föreställning som de arbetat ihop under våren. KulturKlivet Stockholm besökte oss och såg vår föreställning den 27 maj. Det uppskattades mycket att få möjlighet att träffa varandra och utbyta erfarenheter.

Vi hade en heldag med utvärdering, middag på restaurang samt avslut med föreställningen Möss och Människor på Alsters herrgård.

Tankar från deltagarna:

"Jag ska inte säga Nej till någonting som är bra för mig, jag ska ta för mig, så är det bara."

"En resa där jag lärt mig att jag duger som jag är."

"Det öppnade sig ett nytt liv för mig."

"Min självkänsla har stärkts och gett mig en ny glädje i livet."

2015-09-01

”En chans att få göra något roligt nykter, få agera och göra saker jag tidigare var rädd för.”

”Jag mår bra av musik, sång och dans, det här är ju kanon.”

5 Erfarenheter

5.1 Organisation, roller och ansvar

Organisationsstrukturen var inte fasställd när projektet startade utan byggdes upp under projekttiden. Det medförde att vissa roller var otydliga samt att det ibland var oklart om vem som ansvarade för vad.

Samarbetet med drogtestmottagningen innebar att de skickade regelbundna rapporter om vilka deltagare som hade varit där och tagit sina prover. Rapporter om resultatet på drogtesten skickades både till handläggare och projektledare. Som ett led i det kunde vi ha direktkontakt kring den enskilde deltagaren och snabbt få till ett möte om det behövdes.

Vid det första mötet i starten av projektet gjordes det klart att samarbetet kring den enskilde deltagaren med alla berörda instanser var viktig.

Regelbundna flerpartsmöten var av stor vikt.

Fanns det behov av fler möten utöver de inplanerade bokades de in. Allt för att möjliggöra att den enskilde deltagaren fick den hjälp och stöd det var tänkt att projektet skulle ge, samt att möjliggöra att en sysselsättning/arbete/studier tog vid efter KulturKlivets slut.

Ingen av deltagarna i projektet hade varit ute i någon form av sysselsättning på många år.

Deltagandet i KulturKlivet startade upp rutiner som möjliggjorde att sköta vardagssysslor i allmänhet. Självkänslan att ”lyckas” med något utvecklades hos deltagarna när de nyktra/drogrfria vistades i gruppen med andra likasinnade samt i den dagliga kontakten på Värmlandsteatern där det knöts nya kontakter. ” Vi växer med uppgiften ” uttryckte sig en av deltagarna.

5.1 Kommunikation och informationsspridning

En beskrivning av KulturKlivet skickades tidigt i projektet till Värmlands alla redaktioner för press, radio och tv. Vår bedömning var att det dels var viktigt att få uppmärksamhet kring projektet och dels var av stor betydelse för deltagarna att öppet prata om föreställningen och dess bakgrund. Gensvaret och intresset var mycket stort. Alla stora redaktioner uppmärksammade projektet i

2015-09-01

flera tidnings- och webbartiklar, TV och radioreportage. Vi hade en stor pressträff samt ett antal enskilda intervjutillfällen.

En intressant iakttagelse var när SVT Värmlands reportageteam kom för att intervjua en deltagare och projektledaren. Deras plan var att filma första akten och sedan lämna föreställningen. Men reportern och fotografen blev så berörda att de valde att stanna och filma hela föreställningen.

Mediegruppen vid Karlstads kommun filmade hela föreställningen och tog fram en DVD-film som distribuerats till projektets deltagare och ansvariga inom projektet.

Här är ett antal exempel från de värmländska redaktionerna:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6034807>

<http://nwt.se/karlstad/2015/05/13/teater-med-svart-bakgrund>

<http://www.vf.se/nyheter/karlstad/teatern-blev-en-livlina>

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/varmland/torn-av-missbruk-pa-en-scen>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6165127>

<https://aspbladet.wordpress.com/?s=kulturklivet>

Diskussion

När jag vänder blicken tillbaka på projektåret som gått förvånas jag inte av tanken jag redan haft och flera gånger nämnt i olika sammanhang, att den största sårbarheten för projektet KulturKlivet är deltagarnas nykterhet/drogfrihet, alltså alkohol och droger i en och annan form.

De deltagare som inte fanns med oss fram till premiären av *"denbästaversionenavmejsjäl"* var inte där med anledning av att de inte ville, utan anledningen var alkohol och droger vilka har en förödande kraft på individen. Med oss på premiären fanns två av de deltagare som skrevs ut i april. Sammantaget så såg åtta utskrivna deltagare föreställningen.

En tanke som försträvar mig är den att erbjuda personer med en längre tids nykterhet/drogfrihet ett sådant här projekt för att därmed öka möjligheten till ett bättre resultat. Samtidigt så minns jag orden från flera av de deltagare som skrevs ut: *"Lilian jag vill att du ska veta att jag lärt mig och fått med mig mycket under tiden tid jag var med, det är inte bortkastat på något vis."*

Att använda teater/drama som ett verktyg för personlig utveckling har jag inga tvivelsmål på att det är bra. Jag har sett personer växa på så många sätt genom alla dessa år. En konklusion jag har är den att *"bli sedd"* kommer du inte undan och detta att bli sedd är en av hörnstenarna i vår personliga tillväxt.

2015-09-01

Jag blir till i den andra personens ögon.

Det är svårt att gömma sig bakom någonting när det i teater/drama är din egen kropp som är ditt verktyg samtidigt som det är en karaktär/roll som du ska spela.

Självförtroendet och självkänslan påverkas positivt. Tillsammans mot ett gemensamt mål. Vår mätning med hjälp av KASAM visar också på det.

Projektet har gjort nytta!

Vi alla inblandade; kursledarna på teatern, 100- jobbaren, drogterapeuten, handläggare, behandlingskonsulenter, drogtestmottagningen, chefer samt regissören för föreställningen ”denbästaversionenavmejsjäl” har hela tiden haft en vilja att hitta lösningar och förbättringar när problem/svårigheter har uppstått.

Det jag vet är att denna resa skulle jag inte vilja vara förutan.

Det har varit en lärande process.

Att organisationsstrukturen byggdes under projektets gång innebar vissa svårigheter och är en viktig erfarenhet inför uppstart av andra projekt. För att få en smidig övergång och ett smidigt samarbete mellan olika ansvarsområdena är det viktigt att roller och mandat är klara innan projektstart. Att det finns en drogterapeut med i ett sådant här projekt är nödvändigt. I ett nytt projekt behöver den funktionen ha ett större tjänstetrymme än vad som var i KulturKlivet. Det är av stor vikt att det är tydligt vem som gör vad och vem som har vilket ansvarsområde.

Det förebygger att inget faller mellan stolarna eller skapar onödiga problem.

Inga deltagare har rekryterats från Arbetsförmedlingen enligt regelverket om Arbetsförmedlingens kulturavdelning ”Af Kultur”. Om nytt projekt startas med Esf-medel, finns troligen behov att diskutera frågan mer då teatern här används som ett rehabiliteringsverktyg för att senare kunna ta ett arbete utanför teaterns värld, inte inom teatern.

Föreställningen ”denbästaversionenavmejsjäl” blev en succé berättad ur deltagarnas egna upplevelser i missbruk.

Samtalen i projektet vid våra möten har vid ett flertal tillfällen handlat om föreställningen skulle kunna användas i utbildningssyfte samt visas förebyggande för skolelever årskurs nio och i gymnasiet. Bedömningen är att det här finns en unik möjlighet som bör kombineras med planerade samtal efter föreställningen för reflektion för eleverna.

Genomslaget och reaktionerna från många som såg föreställningen och som i sitt dagliga arbete möter målgruppen visar också på det.

2015-09-01

Slutsats

Med hänsyn till att de deltagare som varit med i KulturKlivet inte varit verksamma i någon form av dagverksamhet på många år så har projektet gjort att kunskapen ökat om vikten av att skapa rutiner som; hur det är att vakna på morgonen, gå till teatern och vara trött på kvällen när man ska sova mm. Det har såklart även gett deltagarna kunskap om en längre tids drogfrihet. För att citera en av deltagarna: *"De senaste 12 åren har jag suttit inne i 10 år. Alltså jag har inte kunnat njuta av en sommar på 12 år. Lilian om du någonsin undrar varför jag är trött på droger och alkohol så har du svaret här. Feghet har fört mig till drogerna så i sommar ska jag vara fri, det ska bli den bästa sommaren någonsin"*.

Med en längre tid av drogfrihet hos deltagarna ökar också möjligheten att öka uppfyllelsen av målen som är att ge förberedelse för arbete och försörjning, ge ökat självförtroende och personlig utveckling som i sin tur leder till större möjlighet att inte återfalla i missbruk.

Av de 17 personer som varit med i KulturKlivet så fullföljde 6 projektet och genomförde föreställningen.

Det har varit fullsatt vid varje föreställning, ingen har lämnats oberörd och många har upplevt en nytändning i yrkesrollen i sitt sociala arbete efter föreställningen. Flera från Landstinget i Värmland division psykiatri såg föreställningen, hörde av sig och ville hitta ett samarbete för att använda vår föreställning på en psykiatrivecka vecka 42.

Så kan projektet trots bristande måluppfyllelse anses "lyckat" utifrån att andra kriterier som samarbete i organisationen, ökat välmående hos individen och samhällsnyttan i övrigt. Projektet svarar väl upp till kostnaden.

BILAGA 1

Schema KulturKlivet Karlstad

Måndag 19/1	Tisdag 20/1	Onsdag 21/1	Torsdag 22/1	Fredag 23/1
9.00 -9.45 morgonmöte + fika	9.00 -9.45 morgonmöte + fika	Individuell planering Hela förmiddagen.	9.00 -9.45 morgonmöte + fika	9.00 – 9.45 Morgonmöte +fika
10.00 – 12.00 Någon form av aktivitet hela gruppen.	10.15 – 12.00 Drama.		10.15 – 12.00 Sv.språket/ författare.	10.00 – 12.00 Samtalsgrupp
Gemensam lunch	12.00 - 13.00 Lunch		12.00 – 13.00 Lunch	Trevlig helg!!!
	13.00 – 14.30 Drama.	13.15 - 14.45 Producent	13.00– 14.30 Sv.språket/genre.	